

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.
Szerkesztőség: és Kiadóhivatal:
Bende Imre-u. 3. sz.

Társ-szerkesztő:
Wagner Antal

Laptulajd. és fel. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Évesz evre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egves szám ára 4 fillér.

A vásártér

került legujabban a városfejlesztési program homlokterében. A városfejlesztők egyszerre csak fejlesztik a vásárteret, mint egy nagy darab üres, gyümölcsözetlen területet. Egyszerre csak halljuk uton utfélen, hogy a vásártér egy felesleges terület, amelyet bőségesen lehetne gyümölcsöztetni.

Nem úgy értelmezik a gyümölcsöztetést, hogy azt termőföldnek akarnák átalakítani, ami különben is nehezen menne egyrészt azért, mert a tér sivó futóhomok, másrészt, mert a város közepét még sem lehetne felszántani. Nem, hanem úgy gondolkoznak, hogy a bajai vásárok nem vesztettek már a jelentőségükből és azok céljaira nem érdemes egy, a fejlődés vonalába eső több holdas területet parlagon, üresen hagyni.

Szóval arról van szó, hogy a vásárteret a mostani helyéből kihelyeznék valahova máshova, talán a vasuti síneken tuleső részre, talán a belváros utcáiba és tereire és a mostani több holdas vásárteret felparcelláznák, feldarabolnák házteleknek. Az eszmének — hír szerint — sok a hive és a fenti hír szerint a szegedi uti vonalon már vannak is telekreflektánsok. Állítólag annyian jelentkeztek már, hogy a szegedi uti házsorokkal szemben levő vonalat a vonatkertről a tanítóképző internátusig ki is lehetne építeni.

Hogy az eszmének vannak hivei, azt halljuk, de viszont azt is tudjuk, hogy az eszmének vannak ellenesei is — fölös számmal. Ezek az ellenkező nézetten levők szintén a mostani vásártér megszüntetését szeretnék, de a helyébe nem házak építését kívánják, hanem azt hangoztatják, hogy Bajának nincsen egyetlen közkertje sem, kivéve a kicsi, szűk és alaposan elhanyagolt vasuti kertet. Ezek azt hangoztatják, hogy avasuti parkot ki kell bővíteni. Hozzá kell venni az egész vásárteret és abból egy modern,

kellemes nagyszabású parkot kell csinálni.

A két felfogással szemben áll a harmadik, amely sem a háztelekre való felosztást, sem a parkirozást nem helyesli, hanem azt hangoztatja, hogy a vásárteret nem szabad bántani, mert a vásártér fentartását kívánja a város kereskedelme és ipara.

Mi nem foglalunk állást sem az egyik, sem a másik eszme mellett. Olyan nagy, fontosságának véljük ezt az ügyet, hogy szükségesnek tartjuk azt idehozni a nagy nyilvánosság elé, hogy itt, a nyilvánosság előtt legyen alaposan megvitatva. Döntse el a nagyközönség, aki elsősorban van érdekelve, hogy mi a helyes, mi a közre nézve az előnyös! A mai állapot fentartása, a parcellázás vagy parkozás?

Minden irányú komoly felszólalásnak a legnagyobb készséggel adunk helyet lapunk hasábjain.

Horvát utijegyzetek.

Pakrác lehet olyan nagy, lakosság és terjedelem tekintetében, mint körülbelül Bácsalmás; kereskedelme és ipara sem lehet annál nagyobb. Minthogy azonban a közötte fekvő községek az egy Lípiket kivéve a legelhatagottabbak, a leghátulmaradottabbak, itt az ilyen város a szó teljes értelmében város számra megy. De nemcsak azért, hanem azért is, mert Pakrac közigazgatási centrum is. Itt van a szolgabíróság, itt a járásbíróság és — ami némi városi jelleget tényleg ad is neki — van itt szerb püspöki rezidencia.

A horvátok Pakrácra büszke önérettel hivatkoznak, hogy ez milyen fejlett. Ha vonaton vagy kocsin jön ide az ember, kin a város elején a szemébe ötlük két nagy épület egyike (persze horvát nyelven) az «Országos közkórház» feliratot visel a homlokzatán. Az ember az első látásra meglepődik, hogy ilyen kis város ilyen szép és nagy intézményből kettő is jutott. És mind a kettő a közegészségügyet van hivatva szolgálni.

Minden pokráci horvát honfi keble büszkén dagad, amikor idegennel erről a két intéz-

ményről beszél. Az idegen azonban nagyon hamar kiabrándul, mihielyest közelebről tekint meg a két országos intézményt.

Az ember végig megy az aszfalttal burkolt, jobbára alacsony házakkal szegélyezett utcákon, aztán azon veszi észre magát, hogy a házak már rég elfogytak, de a ki-beüledező palánkok mellett még mindig aszfalt büszkélkedik. Amikor aztán nemcsak a házakból, hanem aszfaltból is kifogytunk, eljutunk a pakróciak büszkeségéhez, a közkórházhoz és az elmegyógyintőzethez.

Szeretném a véleményét hallani a bajai orvosoknak erről az intézményekről, ha azokat közelebről tekintenek meg. Azt hiszem az a vélemény nagyon furcsa, nagyon különös lenne.

Azon kezdem, hogy a közkórház és az elmeosztály épületei egyáltalán nincsenek elkerítve. Annyira nincsenek elkerítve, hogy a kórház ahogy úgy fásított udvara is, az elmegyógyintőzet udvara is egyben közlekedési utat képeznek és a Pakra tulsó partjára igyekvő gyalogosok meg a kocsik ezen járnak keresztü-kasul.

Az elmebetegek, ezek a szerencsétlen élőhalottak szabadon, minden felügyelet nélkül ödöngenek az udvaron és állandóan körül-vannak véve bámész emberekkel, akik a szerencsétleneken r. utatnak.

És a kórház! Az ember egyszerűen keresztül hajt a kórház udvarán a fenjáró betegek között. Amikor aztán vagy száz lépésnyire elhajt a kórházról, igen furcsa színben tűnteti fel a horvát, vagy mondjuk a pakróciak tisztasági és közegészségügy iránti érzékét.

A kórház tövében elterülő terület szolgál a városkának személerakodó helyéül. Amerre nézünk, amerre megyünk, mindenfelé nagy halom szeméte botlunk. Teljesen érthetetlen, hogy a kórház orvosai, akik között a kórház igazgatójáról, mint egy kiválóan képzet, nagy tudású orvosról szólnak idegen kollegái is, azt az állapotot megtűrik. Érthetetlen, hogy pont a kórház közelségét találják a legalkalmasabbnak személerakodó helyül és, hogy éppen arra vezetik a város szennyvizet. Mert az is itt folyik a Pakrába.

Fischer Pál úri- és női divatárú üzletében az összes cikkek

(női és férfi fehérnemű, kalap, ernyő, nyakkendő, csipke, szallag, harisnya stb.)

költözködés miatt mélyen leszállított olesó áron vásárolhatók.

Közgyűlés.

A „Bajai Hírlap“ legutóbbi számában foglalkozik a Főter rendezésével kapcsolatban csekély személyemmel. Olvasóimk észrevehették, hogy nagyon hosszú idő óta nem reflektáltam a Bajai Hírlapban megjelent ilyenféle dolgokra. Nem reflektáltam pedig azért, mivel elítéltem a vidéki lapok azon eljárását, hogy személyeskedő vitába bocsátkoznak, a melyek rendszerint mindkét részről tulzássá fájulnak és neveltségessé válnak.

Jelen esetben azonban én nem a cikkíróval foglalkozom, hanem a cikk tartalmával. A nevezett hírlap második cikkében engem következetlenségnek, logikátlanak, tényérrozsának nevez és nem tudom miféle költségvetési nap körül forogtat, mivel a Főter rendezésére 193.000 koronát sokaltam és a plébánia rendezésére 48000 koronát megszavaztam.

Bátor vagyok kérdezni, hogy igaz-e az, hogy a plébánia épület átalakítására vonatkozó javaslatot a tisztelt városi tanács a munkapárttal egyetértve ajánlotta elfogadásra a közgyűlésnek?

Bátor vagyok kérdezni, hogy igaz-e, hogy ezt a munkapárt is, amely előkészítette, be-terjesztette vita nélkül a közgyűlésen meg is szavazta?

Ha ez igaz, minthogy tény, úgy kérdem, helyes volt-e a tanácsnoknak és a munkapártnak ezen javaslata, vagy nem? Ha nem volt helyes, hát akkor miért szavazta meg a munkapárt és miért engedte, hozta a közgyűlés elé a tanácsal egyetelműleg? Ha pedig a javaslat helyes volt, akkor milyen alapon vagyok én tényérrozsá, logikátlan és következtelen.

Sok cikket olvastam már, de hamarjában nem igen történt meg, hogy a kormánypárti hivatalos lap a saját pártját és azon haliságok, amelyet ő támogat, egy nagyot üt, anélkül, hogy észrevenné, hogy megbántja a pártját és a haliságát és abban a hiszemben van, hogy az ellenzék egyik emberén üt egyet.

Hát igenis, ha a kormánypárt hivatalos lapja szemrehányásképpen hozza elő a plébánia lak átalakítását és kibővítését pártjával és a többséggel szemben; én vagyok olyan logikátlan és következtelen, hogy álljam is azt férfias nyíltsággal amit megszavaztam, dacára annak, hogy a munkapárt támogatta a javaslatot. Igenis szükségesnek tartom, hogy intelligens uri emberek, kik hívatva vannak a vallás az erkölcs a szeretet hirdetésére ne lyukakban lakjanak, mint a bajai káplánok. Igenis megszavaztam annál is inkább, mivel a párberekből már az elfogadott javaslat szerint is, de még inkább, ha a progressivitást behozzák, akkor többelbevétel keletkezik, a mely fedezni fogja az átalakítási munkák kamatait.

Még csak azt kérdem vajjon hány munkapárti, de vezető munkapárti ember sokallotta a Főter rendezési költségeket? Vajjon az

mind logikátlan és következtelen volt? Továbbá igazán komikus, hogy ilyen tényállás mellett a cikk Ladányi István bizottsági tagot orvosi minőségében orvos létére támadja meg, mert takarékosági szempontot ajánlott a vezették és a Főter rendezése ügyében. Ha a saját pártbíveit bíveit a kormány hivatalos lapja azért, hogy takarékoságot mer ajánlani: akkor igazán nem csodálkozom, hogy engemet csak úgy kimételelesen ütött, hogy logikátlan és következtelen vagyok és csupán tényérrozsának tesz meg. Köszönöm.

Dr. Valentin Emil.

NAPIHÍREK.

A mohácsi csata évfordulója. Mohácson tegnap ülték meg az 1529. augusztus 29-én vívott gyászos kimenetű mohácsi csatának évfordulóját, emelven II. Lajos magyar király és az ország színe-java elesett. A gyászos csata emlékezetét, az idei évfordulót különös díszsel és meghatottsággal ülték meg. Előző este ének és zeneelőadás volt, melyet Keserics Ferenc mohácsi apátplébános rendezett. Az évforduló napján pedig a csatamezőn ünnepi szent misét és alkalmi szentbeszédet mondott Nemes Antal prélat, budavári apátplébános.

Zsabyia község hozzájárulása egy vicinális vasúthoz. Zsabyia község képviselő-testülete — mint nekünk jelentik — 100.000 korona hozzájárulást szavazott meg a tündéres—mozsor—zsabyiai vicinális építéséhez. A vicinális vonalat a jövő tavasszal kezdik építeni.

Megvert szabadságot katona. Pál Andrács bácsfeketehegyi tényleges szolgálatbeli katona, aki a jostadtai cs. és kir.-98. gyalogezrednél szolgált. Egészségének helyreállítása címén két hónapi szabadságot élvez. Tegnapelőtt az esti órákban sétálni ment Bácsfeketehegyen, séta közben összetalálkozott Kerekes Károly, Dorogi Lajos, Bordás János és Kerekes Sándor bácsfeketehegyi legényekkel, akik minden ok nélkül megtámadták, földrepertertek s egyetemenül megverték a katonát. A négy legény ellen megindult az eljárás.

Szenzációs boxverseny. A Jurnyk-féle cirkuszban pénteken 4-én este fél 9 órakor nagy boxverseny lesz. A verseny érdekességét növeli, hogy Zsadányi Aladár budapesti lakos jelentkezett a versenyre azzal a kijelentéssel, hogy ő bármelyik négerrel kiáll nekük teisző körökre. Az igazgató szerkesztőségünknel deponálni akarta a díjakat, de azt nem fogadtuk el. A cirkuszigazgató kijelenti, hogy bárki jelentkezhetik a versenyre és a díjat deponálja. A boxoláson kívül pedig nem kell megfélekedezni a rendes műsorról, amelyből különösen kiemelendők Mimi a 4 éves csodagyermek, ki énekével és táncaival a n. é. közönséget bámulatba ejti. Mary and Wright

a kitűnő kézzexcentrikusok. Különösen figyelmebe ajánlom Tonesit az éneklő bohócot, a kitűnő Emil ó és Mici kisasszonyokat, mint nemzetközi táncosnőket.

A bohóc hálója. Nem lehet már megállapítani, hogy mint történt, de annyi tény, hogy megtörtént az, hogy Wulff cirkusz egyik legutóbbi előadásán Wienben, a bohóc olyankor jött ki a porondra a mikor nem neki, hanem az okos számárnak volt a jelenése. Az okos számár nem azért számár, nem azért okos, hogy ne tudta volna elég gyorsan a helyzetet átlatni. Fogta a krétát és patája közé szorítván egy szót írt a táblára «Diadal». A bohóc ebből megértett mindent és eltűnt, de nyomban visszatért egy párolgó csésze kávéval. — Ime itt van a Diadal kávé, mely a legjobb kávék keveréke, mely a tulajdonos saját módszere szerint olykép van konserválva, hogy ízét és zamatját évekig megtartja. Csak zárt csomagokban valódi és minden csomagban a két elefánt védjegy látható.

Aldomás Kunbaján. Kunbajai tudósítónk írja: Augusztus hó 28-án szerdán a piactéri vendéglőben áldomásoktak tőbben. Italozás közben Knebelspiesz János bácsalmási baromfikereskedő összekülönbözött egy szállási emberrel, ki a hadonászó Knebelspiesz jobb kezének középső ujjába harapott. A vendéglős választotta őket széjjel.

Sorozások a bajai járásban a hétfői nappal kezdődtek meg s tartatnak szeptember hó 9-éig.

Cirkusz Variete Kiliány mint értesülünk szombaton szeptember hó 7-én érkezik városunkba egy elsőrangú cirkuszársulat mely aznap tartja megnyitó díszelőadását. A társulat erősségei: Pillár Béla kitűnő biciklista. Olga k. a. bámulatos mutatványával. Diszely nővérek lábujhegy táncosnők. Prónai testvérek kitűnő akrobaták stb. Csak rövid ideig számdekozik itt maradni.

FODOR KÁROLY.

segédszerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhív. 101.

NYILT-TÉR.

Ezen rovatokban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Régi biztosító intézet, az alföldi megyék újjászervezéséhez, e megyéket alaposan ismerő, oly intelligens és agilis egyéneket keres, kik a biztosítás minden ágában jó üzlet-eredményeket értek el és a magyar és lehetőleg a német nyelvet is tökéletesen bírják. 30 évnél idősebb egyének, előnyben részesülnek. Nyugdíjképes állás, érdemszerinti díjazások. Nyugdíjkezes állás, érdemszerinti díjazások. Fényképpel felszerelt ajánlatok Eckstein hirdetőjébe (Budapest, VII. Erzsébetkörút 37. küldendők.

A „Szegedi Kereskedelmi és Iparbank“ bajai fiókjának jelenlegi üzlethelyiségei

1912. évi november hó 1-re üzlethelyiségeknek kiadó.

Bővebb felvilágosítás kapható Drescher Gyula tulajdonosnál.

Van szerencsém a nagydémű közönség szíves tudomására hozni, hogy az I-ső bajai tamburazenekar **Petrovác Béla** és **Farkas Károly** vezetése alatt a Casinó vendéglő helyiségében

hangversenyez.

A nagydémű közönség szíves pártfogását kéri teljes tisztelettel

Preimájer Pál
Casinó vendéglős.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Baján, **Szt. László utca 42 sz. alatt** a legnagyobb igényeket is kielégítő

tejcsarnokot

nyitottam, hol naponta Vaskutról beszállított friss tej, tejszín (saját tehén-szetemből) teavaj, tejföl, túró, aludt tej, tojás és saját készítésű ementái sajt lesz kapható.

Főtörökvésem odairányul, hogy az igen tisztelt vevőközönséget mindig friss, tiszta és élvezhető áruval szolgáljam ki, miért is a n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

tisztelettel
Tuschter Mihály
tejcsarnokos és sajtgyáros.

Törlesztéses kölcsönöket

engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

Egy vagy két kis diák

intelligens családnál teljes ellátást nyerhet. Esetleg oktatásban is részülhetnek egy gimnáziumi tanuló részéről.

Bővebbet **Atilla-utca 19 sz**

Hirdetmény.

1—3 azonnal eladó a mai kornak megfelelő, azaz újonnan berendezett, jó forgalmu

patak-malom

amelynek állandó jó vize van és leg több tiszta buza az örömi valója 10% vám örítés mellett.

A malom-épülethez tartozik szép lakás, istálló, locsizmá s. b. az épületek mind jókárban vannak.

Továbbá a malomhoz tartozik 6 hold rét s 3 hold szántóföld elsőosztályu minőségben. Kedvezőbb ár s fizetési feltételekkel választékosan szolgálók.

Rácgörsöny, 1912. VII.31.

Irás Ferenc

tulajdonos
Baranya m. Rácgörsöny u. p. Somberek.

Weisz Henrik női divattermében ügyes

alj és derék varrónők

azonnal felvétetnek.

Hajnald-utca 20 szám alatt.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN

TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Nánay Aurél

könyvnyomdája
Bácsalmáson.

☞

Könyvnyomdai munkák izlées, gyors és jutányos elkészítése!!!
Községi nyomtatványraktár!

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyujt

jelzalogkölcsonöket

feldekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozásu alapon A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltébb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

ÁLLANDÓ

BUTORKIÁLLITÁS

Baján, **Szrsébet királyné-utca 7. szám alatt**

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményü **fas- és kárpitos-butorait** meglepő kedvezményes

ár és fizetési feltételek mellett.

Diszítékeket és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi

Telefonszám 84.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

valódi.

☛ Kapható minden fűszerüzletben. ☚

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbütykő.

1/4 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.

1/4 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.

1/4 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

A mesterdálnok . . .

Czipóm szép és tökéletes,
Benne jární élvezetes.
Mert ha czipót szegzek, varrok.
Rajj' van

Egyszerűen diszes cementlapok □²-ként
2-24 K-tól kezdve
Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve
Beton műkölépeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve
Csiszolt granit lépeső f. mtr.-ként
10 K-tól kezdve
Beton sírkeret 2 m. hosszú 1 m. széles
15 K-tól kezdve
Beton sírkeret 1 m. hosszú sírfedőlapal
50 K-tól kezdve
Drótbetétes cementesővek 15-100 cm. átmérőig
Kut fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve
Kutmedencék betonból 6 K-tól kezdve
Fizmedencék betonból 16 K-tól kezdve
1 kocsi dunai homok hazaszállítva 4 korona.
Mindenféle beton- és műkö munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cemetárugyára.

Egy jó fiu

tanoncnak és egy fiu kifizetés
szel azonnal felvételnek a Corvin nyom
dában (Mátyás király-tér 8 sz.)

☛ Kátrány, carbolineum fedéllemezek és fertőtlenítő szerek nagy raktára ☚

HUSZÁR JÓZSEF

kizárólagos festékkereskedésében, Baján, Fötér.

Saját gyártmányú I. rendű olajfesték kimérve bármely színben 1 kg. 80 fillér.

Mosható. ☛

☛ Tartós és nem ragad. ☛

☛ Mosható.

Kerti butor lakkok

Szalmakalap lakkok